

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

РИЗИКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

підготовки магістра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

*освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та організація
бізнесу*

Силабус нормативного освітнього компонента РИЗИКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництва та торгівлі, за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та організація бізнесу.

Розробник: Павлов К.В. доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і торгівлі

Погоджено:

Гарант ОП Підприємництво, торгівля та організація бізнесу

Людмила ШОСТАК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол №1 від 28.08.2024

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна/вечірня форми навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля, Підприємництво, торгівля та організація бізнесу, другий (магістерський) рівень	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 1 (2024/2025 н.р.)
		Семестр 2й
		Лекції 18 годин
ІНДЗ: немає		Лабораторні 30 годин
		Самостійна робота 64 годин
		Консультації 8 годин
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ: Павлов Костянтин Володимирович

Науковий ступінь: доктор економічних наук,

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри економіки і торгівлі

Мобільний телефон: 097-283-08-08,

E-mail: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Ризики в організації діяльності електронного бізнесу» розроблено так, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для формування сучасного системного мислення та комплексу спеціальних умінь, практичних навичок у галузі підприємництва та торгівлі. Це дозволить глибоко розуміти особливості функціонування електронних бізнес-моделей та процесів, а також ефективно ідентифікувати, аналізувати та керувати ризиками, що виникають у зазначеній сфері.

Таким чином в ОК представлено як огляд теоретичних основ виникнення ризиків, методів їх оцінки, так і практичні аспекти управління ризиками в електронній комерції, кібербезпеці, захисті даних та інвестиційних проєктах електронного бізнесу.

2. Пререквізити: ОК Технології прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності, Обґрунтування та оцінка ризиків у підприємстві та торгівлі.
Постреквізити: ОК Стратегія розвитку соціального бізнесу.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою ОК Ризики в організації діяльності електронного бізнесу є надання здобувачам вищої освіти комплексного розуміння природи ризиків, що притаманні цій сфері. ОК покликаний сформувати практичні навички для ідентифікації, аналізу та оцінки ризиків, а також розробки ефективних стратегій управління ними, що забезпечить стабільність і безпеку бізнес-процесів у цифровому середовищі.

Крім того, важливим завданням є розвиток здатності застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. Це включає вміння діяти відповідально та свідомо, взаємодіяти з учасниками ринку, займатися бізнес-плануванням та оцінювати кон'юнктуру ринків з урахуванням усіх можливих ризиків.

4. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Програмні результати навчання

РН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

РН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

РН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

РН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких та торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи щодо вирішення ризиків у бізнесі						
Тема 1. Кіберзагрози та захист даних в е-комерції.	11	2	2	6	1	ДС, Т, О / 3
Тема 2. Фінансові ризики електронного бізнесу	8	1	3	4		ДС, Т, О / 3
Тема 3. Операційні ризики онлайн-платформ	9	1	2	5	1	ДС,Т, О / 3
Тема 4. Правові та регуляторні ризики.	9	1	3	5		ДС,Т,О / 3
Тема 5. Репутаційні ризики в цифровому середовищі.	10	2	2	5	1	ДС,П,О / 2
Тема 6. Ризики конфіденційності та безпеки клієнтських даних.	13	2	3	7	1	ДС,РЗ/К,О / 2
Разом за модулем 1	60	9	15	32	4	16
Змістовий модуль 2. Реалізація практичних підходів та різновиди ризиків у електронному бізнесі						
Тема 7. Технологічні ризики при впровадженні інновацій.	7	1	2	4		ДС,Т,О, РЗ / 3

Тема 8. Ризики, пов'язані з логістикою та доставкою.	8	1	2	4	1	ДС,Т,О / 3
Тема 9. Соціальні ризики та вплив на споживача.	8	1	2	4	1	ДС,Т,О, ЗК / 3
10. Конкурентні ризики в електронному бізнесі.	7	1	2	4		ДС,Т,О / 3
Тема 11. Ризики інтелектуальної власності.	8	1	2	4	1	ДС,Т,О, РЗ / 3
Тема 12. Управління ризиками в міжнародному електронному бізнесі.	7	1	2	4		ДС,Т,О, РЗ / 3
Тема 13. Ризики, пов'язані з шахрайством та недобросовісною конкуренцією.	8	1	2	4	1	П,Т,О / 3
Тема 14. Ризики масштабування та зростання електронного бізнесу.	7	2	1	4		ДС, РЗ/К,О/ 3
Разом за модулем 2	60	9	15	32	4	24
Види підсумкових робіт					60	
Модульна контрольна робота 1					МКР / 30 балів	
Модульна контрольна робота 2					МКР / 30 балів	
Всього годин / Балів	120	18	30	64	8	100

Методи контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К –розв'язування задач/кейсів, П – презентація роботи; О- опитування.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
4. Контрольна перевірка знань за питаннями для самоконтролю

В рамках самостійної роботи студентам пропонується обрати та ґрунтовно опрацювати одне з теоретичних питань на вибір, пов'язаних зі стратегіями розвитку соціального бізнесу.

Питання для самостійної роботи

1. Що таке електронний бізнес і які його ключові особливості?
2. Назвіть основні види ризиків в е-бізнесі.
3. Як класифікуються ризики за джерелами виникнення?
4. Що таке кіберризики та як вони проявляються?
5. Які наслідки можуть мати кібератаки для онлайн-бізнесу?
6. Що таке фінансові ризики в е-комерції?
7. Опишіть операційні ризики електронної платформи.
8. Як впливають технологічні ризики на діяльність онлайн-магазину?
9. Що таке ризики конфіденційності даних клієнтів?
10. Які правові та регуляторні ризики існують в е-бізнесі?
11. Як оцінити репутаційні ризики в соціальних мережах?

12. Що таке ризик шахрайства з платіжними даними?
13. Назвіть методи захисту від фішингу та інших видів шахрайства.
14. Як мінімізувати ризики, пов'язані з логістикою та доставкою?
15. Що таке ризики, пов'язані з залежністю від сторонніх платформ (наприклад, маркетплейсів)?
16. Як впливають конкурентні ризики на стратегію е-бізнесу?
17. Що таке ризики інтелектуальної власності в цифровому середовищі?
18. Як розробити систему управління ризиками в е-бізнесі?
19. Опишіть етапи процесу управління ризиками.
20. Які інструменти використовуються для аналізу ризиків?
21. Що таке матриця ризиків і як її побудувати?
22. Як оцінюється ймовірність і ступінь впливу ризику?
23. Назвіть стратегії реагування на ризики.
24. У чому полягає стратегія уникнення ризику?
25. Що таке страхування ризиків в е-бізнесі?
26. Як впливає людський фактор на виникнення ризиків?
27. Як забезпечити безпеку внутрішніх бізнес-процесів?
28. Які ризики виникають при масштабуванні електронного бізнесу?
29. Що таке бізнес-континуїті (Business Continuity) та як це пов'язано з ризиками?
30. Назвіть приклади ризиків у сфері цифрового маркетингу.
31. Як впливають зміни в законодавстві на ризики е-бізнесу?
32. Що таке ризики, пов'язані з недобросовісною конкуренцією?
33. Як оцінити ефективність заходів з управління ризиками?
34. Яка роль керівництва в управлінні ризиками електронного бізнесу?
35. Як адаптувати стратегію управління ризиками до постійних змін у цифровому середовищі?

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути

присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (у вигляді модульних контрольних робіт та/або іспиту (60 балів)).

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 60 балів за результатами виконання екзаменаційних завдань, які вміщують 2 теоретичних питання, кожне з яких оцінюється в 15 балів та 1 практичне завдання у вигляді ситуації (задачі, кейсу), яке оцінюється в 30 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на екзамен

1. Розкрийте сутність поняття ризик у контексті електронного бізнесу. Поясніть, чим відрізняються ризики в е-бізнесі від ризиків у традиційній торгівлі.
2. Надайте повну класифікацію ризиків в електронному бізнесі за різними критеріями (джерела, характер, наслідки). Наведіть приклади для кожної групи.
3. Проаналізуйте кіберризики як одну з найважливіших загроз для електронного бізнесу. Опишіть їх види (DDoS-атаки, віруси, фішинг) та механізми захисту.
4. Охарактеризуйте фінансові ризики в е-комерції. Розкрийте поняття ризику транзакцій, ризику несплати, ризику коливання валютних курсів.
5. Поясніть сутність операційних ризиків в електронному бізнесі. Наведіть приклади ризиків, пов'язаних з роботою сайтів, програмного забезпечення та IT-інфраструктури.
6. Розкрийте роль і значення правових та регуляторних ризиків. Проаналізуйте ризики, пов'язані з захистом персональних даних (GDPR), податковим законодавством та авторським правом.
7. Опишіть поняття репутаційних ризиків у цифровому середовищі. Наведіть приклади, як негативні відгуки чи криза в соціальних мережах можуть вплинути на бізнес.
8. Проаналізуйте ризики, пов'язані з конфіденційністю та безпекою клієнтських даних. Які заходи повинні бути вжиті для їх захисту?
9. Охарактеризуйте технологічні ризики. Поясніть, як застаріле програмне забезпечення, проблеми з сумісністю чи збої в роботі технологій можуть вплинути на

діяльність компанії.

10. Розкрийте ризики, пов'язані з логістикою та доставкою товарів в е-комерції. Наведіть приклади проблем, що можуть виникнути.

11. Визначте поняття залежності від сторонніх платформ (маркетплейсів, соціальних мереж). Проаналізуйте, які ризики це створює для електронного бізнесу.

12. Проаналізуйте конкурентні ризики в електронному бізнесі. Які стратегії управління цими ризиками існують?

13. Охарактеризуйте ризики інтелектуальної власності. Поясніть, як захистити унікальний контент, торгову марку та інші нематеріальні активи в інтернеті.

14. Розкрийте сутність процесу управління ризиками в електронному бізнесі. Опишіть його основні етапи.

15. Поясніть, як проводиться ідентифікація ризиків. Назвіть інструменти та методи для виявлення потенційних загроз.

16. Проаналізуйте методи кількісної та якісної оцінки ризиків. Наведіть приклади розрахунку ймовірності та впливу ризику.

17. Розкрийте поняття матриці ризиків. Поясніть її структуру та практичне застосування для пріоритезації загроз.

18. Охарактеризуйте стратегії реагування на ризики (уникнення, передача, зниження, прийняття). Наведіть приклади застосування кожної стратегії.

19. Поясніть, що таке план безперервності бізнесу (Business Continuity Plan) та чому він є важливим для електронного бізнесу.

20. Охарактеризуйте ризики, пов'язані з людським фактором (помилки працівників, несанкціонований доступ, недбалість).

21. Проаналізуйте ризики, що виникають при масштабуванні електронного бізнесу. Поясніть, як зростання може збільшити вразливість.

22. Опишіть ризики, пов'язані з недобросовісною конкуренцією (чорний PR, замовні негативні відгуки, копіювання).

23. Розкрийте поняття етичних ризиків в електронному бізнесі. Наведіть приклади нечесних маркетингових практик чи маніпуляцій з даними.

24. Поясніть роль аудиту безпеки та регулярного моніторингу в управлінні ризиками.

25. Проаналізуйте особливості управління ризиками в міжнародному електронному бізнесі. Які додаткові загрози виникають?

26. Охарактеризуйте ризики, пов'язані з вибором технологічних рішень (CMS, CRM-системи, хмарні сервіси).

27. Розкрийте поняття інвестиційних ризиків в електронному бізнесі. Поясніть, як оцінити потенційну віддачу від інвестицій в стартап чи новий проєкт.

28. Поясніть, як зміни в законодавстві (наприклад, щодо оподаткування) можуть стати джерелом ризиків.

29. Проаналізуйте ризики, пов'язані з кібератаками на платіжні системи. Які механізми захисту існують?

30. Охарактеризуйте ризики, пов'язані з маркетингом та просуванням у цифровому середовищі (ризики рекламних кампаній, SEO-оптимізації).

31. Розкрийте роль корпоративної культури в управлінні ризиками. Як можна підвищити обізнаність співробітників про безпеку?

32. Поясніть, як бізнес може використовувати страхування для передачі ризиків. Наведіть приклади страхових продуктів для е-бізнесу.

33. Охарактеризуйте ризики, пов'язані з роботою з підрядниками та аутсорсингом (розробники, маркетологи, логістичні компанії).

34. Проаналізуйте, як бізнес може підготуватися до кризи, пов'язаної з ризиками. Поясніть роль кризового планування.

35. Опишіть ризики, пов'язані з надійністю хостингу та хмарних сервісів. Які

критерії вибору провайдера?

36. Розкрийте роль керівництва в управлінні ризиками. Які обов'язки та відповідальність воно несе?

37. Поясніть, як проводиться моніторинг і контроль ризиків. Чому цей етап є безперервним?

38. Охарактеризуйте ризики, пов'язані з використанням штучного інтелекту та машинного навчання в е-бізнесі.

39. Проаналізуйте, як адаптувати стратегію управління ризиками до постійних змін у технологічному та конкурентному середовищі.

40. Наведіть конкретний приклад відомого інциденту з ризиками в електронному бізнесі (наприклад, витік даних великої компанії) та проаналізуйте, як це вплинуло на компанію та її клієнтів.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів (відмінно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в повному обсязі, у встановлені терміни й повно виконав завдання поточного оцінювання; відповіді правильні, обґрунтовані, логічні, містять аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки та прослідковується активність здобувача працює протягом усього курсу.

82–89 балів (дуже добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; виконав більшу частину завдань поточного оцінювання; відповіді здебільшого правильні, усі передбачені силабусом навчальні завдання виконані, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані.

75-81 балів (добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання; усі передбачені завдання виконані; деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.

67-74 балів (задовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених силабусом завдань виконано.

60-66 балів (достатньо): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на прийнятному рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених силабусом завдань не виконані або виконані із значною кількістю помилок.

1-59 балів (незадовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом

завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Григоренко А. М. Технологічні ризики та їх вплив на стабільність електронного бізнесу. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 4. С. 150–161.
2. Громовик В. В. Управління ризиками в електронній комерції: монографія. Львів. 2021. 250 с.
3. Електронна комерція та управління ризиками: навч. посібник / за ред. проф. П. В. Сидоренка. Дніпро., 2022. 350 с.
4. Закон України «Про електронну комерцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (дата звернення: 10.08.2024).
5. Іванов В. О. Модель управління фінансовими ризиками в цифровому середовищі. У: *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Цифрова економіка: виклики та можливості»*, Київ, 2022. С. 95–99.
6. Коваль, І. М. Правові аспекти захисту персональних даних в онлайн-бізнесі. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Економіка"*. 2023. Вип. 12. С. 112–120.
7. Мельник С. С. Репутаційні ризики електронного бізнесу та інструменти їх мінімізації. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2022. № 6. С. 201–207.
8. Павлов К. В., Писанко С. В., Романюк Р. В, Павлова О. М. Стратегія та ризики при реформуванні ринку електроенергетики в регіонах України. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. №1(25). С. 16-27.
9. Павлов К., Павлова О., Ткачук Ю., Більо І. Цифровізація, як основний фактор розвитку бізнесу. *Інтернаука. Економічні науки*. 2021. № 17 (117), 2 т. С. 38-43.
10. Павлова О., Павлов К., Шульгач Н., Плоскіна А. Формування бізнес-стратегії підвищення продовольчої безпеки харчової галузі України у воєнний період. *Modeling the development of the economic systems*, 2022. №4, р. 116–123. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-15>
11. Петренко, О. Л. Методи оцінки операційних ризиків електронних торговельних платформ. *Інноваційна економіка*. 2021. № 5. С. 78–84.
12. Ризики електронного бізнесу. URL: <https://example.com/risks-of-e-business> (дата звернення: 10.08.2024).
13. Савченко А. А. Кібербезпека як елемент стратегії управління ризиками в e-commerce. *Економічний вісник*. 2022. № 3. С. 45–52.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
4. Державний служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.